

Datum 2026-10-21
Diarienummer 2026/0353
Ert diarienummer Ju2026/01595
Handläggare Mille Salomaa Lindström

Justitiedepartementet
103 33 Stockholm

Remissvar över promemorian Ett statligt identitetskort, Ju2026/01595

Myndigheten för delaktighet (MFD) arbetar med att främja, guida och stödja samhällets aktörer att genomföra sina uppdrag utifrån hela befolkningens behov och förutsättningar. MFD lämnar följande yttrande.

Sammanfattning

MFD tillstyrker i huvudsak förslagen i promemorian om att ett nytt statligt identitetskort ska införas för att stärka identitetsförvaltningen, försvåra identitetsmissbruk och motverka bedrägerier samt annan brottslighet som begås med oriktiga identitetshandlingar.

MFD ser positivt på att det statliga identitetskortet innehåller e-legitimation som säkerställer tillgången till viktiga samhällsfunktioner, som ökar tillgängligheten och skapar förutsättningar för användning av e-tjänster för hela befolkningen.

MFD vill emellertid lämna några synpunkter till den fortsatta beredningen. Det handlar om att säkerställa alternativa möjligheter till personlig inställelse för ett statligt identitetskort med funktionen resehandling. MFD framhåller också behovet av att säkerställa den statliga e-legitimationens tillgänglighet och användarstöd samt att komplettera konsekvensanalysen med en bedömning av hur förslagen påverkar personer med funktionsnedsättning.

Myndighetens synpunkter

Övergripande synpunkter

MFD anser att hela systemet kring identitetshandlingar bör utformas enligt principen om universell utformning. Det gäller information, bokning, ansökan, lokaler, identifiering, aktivering, användning och support.

Det behöver också finnas stöd för personer som har svårt att självständigt använda en e-legitimation. Det gäller exempelvis vissa personer med intellektuell eller kognitiv funktionsnedsättning. Lösningarna bör göra det möjligt att få stöd av exempelvis god man eller annan stödperson utan att säkerheten försämrats.

MFD vill också betona vikten av att personer med olika funktionsnedsättningar och funktionshindersorganisationerna aktivt involveras i utveckling, tester och uppföljning av identitetskortet, e-legitimationen och tillhörande tjänster.

5.1 Det ska införas ett statligt identitetskort. Kortet ska regleras i en ny lag.

MFD bedömer att en statlig identitetshandling, tillsammans med en statlig e-legitimation, kan bidra till ökad delaktighet och självständighet för personer med funktionsnedsättning. Det är betydelsefullt eftersom alla inte har tillgång till e-legitimation och detta i praktiken är en förutsättning för att använda många offentliga och privata digitala tjänster. Idag riskerar exempelvis personer med intellektuell funktionsnedsättning att inte få rätt förutsättningar att använda digitala tjänster redan i steget att få ett bank-id. Hindren kan bestå av bankernas villkor, krav på självständig identifiering och hantering, bristande kognitiv och teknisk tillgänglighet, behov av stöd eller ställföreträdare samt att alternativa e-legitimationer, som till exempel Freja e-id, inte accepteras av alla tjänster.

5.8 Ansökan ska göras personligen

MFD tillstyrker i huvudsak förslaget att ansökan om statligt identitetskort ska göras personligen, men anser att det behöver finnas alternativa möjligheter till personlig identifiering för personer som på grund av funktionsnedsättning har svårt eller saknar möjlighet att inställa sig personligen. Förslaget möter i viss mån den problematik som MFD har lyft i tidigare remissvar om statlig e-legitimation och personlig inställelse.¹ Ett fullständigt krav på personlig inställelse kan innebära att personer med vissa funktionsnedsättningar i praktiken utestängs från möjligheten att få en identitetshandling och e-legitimation.

MFD framhåller därför behovet av alternativa former för personlig identifiering, exempelvis mobila lösningar eller hembesök. I promemorian anges att passmyndigheten kan besöka en person men det föreslås ingen skyldighet att erbjuda detta.

MFD anser att kravet på personlig inställelse för identitetskort med resefunktion kan innebära att vissa personer med funktionsnedsättning i praktiken utestängs från möjligheten att få en resehandling. Svårigheter att inställa sig vid en passmyndighet innebär inte att en person saknar förutsättningar att resa. Personer med omfattande funktionsnedsättningar kan med individuella stöd, såsom personlig assistans, ledsagning, tillgängliga transporter och andra anpassningar, ha

¹ MFD, 2019-08-26, [Ett säkert statligt ID-kort – med e-legitimation - MFD](#) (hämtad 2026-10-12). MFD, 2024-02-13, [En säker och tillgänglig statlig e-legitimation - MFD](#) (hämtad 2026-10-12).

goda möjligheter att resa. Kravet på personlig inställelse kan få konsekvenser för fri rörlighet för personer som på grund av funktionsnedsättning har svårt eller saknar möjlighet att besöka en passmyndighet.

Exempelvis kan en person inom autismspektrumet ha stora svårigheter med en myndighetsmiljö på grund av exempelvis köer, oförutsägbarhet, många människor, ljud och krav på kommunikation. En planerad resa kan däremot fungera med stödperson, förberedelser, tydlig struktur, anpassad transport och möjlighet till återhämtning.

MFD efterfrågar därför ytterligare analys av vilka alternativa lösningar för personlig identifiering och utfärdande av resehandlingar som är möjliga inom ramen för EU-rätten.

5.10 Ansiktsbild och fingeravtryck ska tas

MFD tillstyrker att undantag görs från kraven på ansiktsbild och fingeravtryck när en ansökan görs genom bud. I dessa fall ska en välliknande ansiktsbild kunna lämnas in och sökanden undantas från skyldigheten att lämna fingeravtryck.

6.1 Den statliga e-legitimationen ska finnas på det statliga identitetskortet

MFD tillstyrker förslaget. En statlig e-legitimation på identitetskortet kan öka möjligheterna för personer med funktionsnedsättning att använda digitala samhällstjänster och därmed stärka deras delaktighet och självständighet.

För att förslaget ska få avsedd effekt behöver e-legitimationen vara tillgänglig och möjlig att använda för personer med olika funktionsnedsättningar. Det innebär att hela processen, från information, ansökan, användning och support, behöver vara tillgänglig. Det behöver också finnas möjlighet till individuellt stöd för personer som har svårt att använda e-legitimationen självständigt.

MFD anser därför att tillgänglighet och användarstöd behöver säkerställas vid utvecklingen och införandet av den statliga e-legitimationen.

6.3 Hur en ansökan om en statlig e-legitimation görs

MFD tillstyrker förslaget att möjligheten att ansöka genom bud även ska omfatta den statliga e-legitimationen. Ur ett funktionshindersperspektiv är förslaget viktigt. Det innebär exempelvis att personer som har svårt att lämna hemmet eller en vårdinrättning ska kunna använda digitala samhällstjänster, exempelvis banktjänster, myndighetsärenden och beställning av varor och läkemedel.

12 Konsekvenser av förslagen

MFD konstaterar att konsekvensanalysen saknar ett tydligt funktionshindersperspektiv och bör kompletteras med en analys av hur förslagen påverkar personer med funktionsnedsättning.

Ärendets handläggning

I den slutliga handläggningen av ärendet har generaldirektör Anders Kessling (beslutande), tillförordnad avdelningschef Åsa Hultén och utredare Mille Salomaa Lindström (föredragande) deltagit.

Myndigheten för delaktighet

[elektroniskt underskriven]

Anders Kessling